

УДК 338.439.5:621.313

Є. О. КРАТІК, Г.І. ГОЛОДЮК

Луцький національний технічний університет

**КОН'ЮНКТУРА РИНКУ ЕЛЕКТРОПОБУТОВИХ ПРИЛАДІВ ДЛЯ
ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ**

Е.О. КРАТИК, Г.И.ГОЛОДУК

Луцкий национальный технический университет

**КОНЪЮНКТУРА РЫНКА ЭЛЕКТРОБЫТОВЫХ ПРИБОРОВ ДЛЯ
ПЕРЕРАБОТКИ ПРОДУКТОВ В УКРАИНЕ**

E. CRATIC, G.GOLODUK

Lutsk national technical university

**CONJUNCTION OF MARKET FOR ELECTRICAL APPLIANCES FOR
PROCESSING PRODUCTS IN UKRAINE**

Мета. Дослідження особливостей розвитку та функціонування ринку електропобутових приладів в Україні, аналіз конкурентоспроможності електропобутових приладів для переробки продуктів вітчизняних виробників з аналогічними іноземних виробників.

Методика. Методологічну базу роботи склали фундаментальні і прикладні дослідження. В процесі роботи використовувались дані Державного комітету статистики, матеріали статей та Інтернет - конференцій з даної теми дослідження ґрунтуються на методах аналізу, синтезу, аналогії, співставлення та узагальнення.

Результати. Можна зазначити, що перед вітчизняним виробником стоять завдання насичення вітчизняного ринку високоякісними і різноманітними товарами, які відповідають технічному рівню закордонних аналогів, або максимально до них наближені. Рішення цілої низки питань, що впливають із завдань, повністю залежить від технічного рівня виробництва, наявності нових технологій, сировини і матеріалів, а також від наявності результатів глибокого вивчення кон'юнктури ринку і факторного механізму, який має національні особливості.

Наукова новизна. Систематизовано основні електропобутові вироби для переробки продуктів, які найширше використовуються в побуті населенням, проведено дослідження властивостей та споживчих переваг електропобутових приладів, які є на ринку України.

Практичне значення. Запропоновано підходи та пропозиції для більшості підприємств прогнозувати свої можливості якісного розвитку електропобутових приладів для переробки продуктів в галузі і на ринку використовуючи високий промисловий потенціал, сучасне технологічне устаткування.

Ключові слова: електропобутові прилади, асортимент, електрокарові шафи, електромеханічні прилади, кухонні переробні машини, шашичніці, ростери, мікрохвильові печі, фритюрниці, тостери, грилі.

Поставка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Споживання електро побутових товарів коливається залежно від національних тенденцій, економічної ситуації. В цілому ринок електро побутових товарів є тим, що сформувався, хоча і має деякі національні особливості. За останні декілька років ринок електро побутових приладів для переробки продуктів в Україні виріс у п'ять разів. Електро побутова техніка стала дешевшою і доступнішою пересічному споживачеві. Питанням розвитку ринку електро побутових приладів присвячені роботи: Письменного О.А., Шубіна О.О., Азаряна О.М.

Теоретичну основу дослідження питання вивчення та формування товарного асортименту склали наукові праці зарубіжних та вітчизняних вчених, таких як: Лойко Д.П., Елізарова В.Ф., Шепеляв А.Ф., Туров А.С., Лахтіонова Л. А., Зубкова І.М., Панасенко В. А., Шеремет А. Д., Сайфулін Р. С. та інших.

Цілі статті. Вивчення та обґрунтування теоретичних основ кон'юнктури ринку електро побутових приладів для переробки продуктів, виокремлення основних кон'юнктурних показників та обґрунтування напрямів оптимізації. Теоретичне вивчення і аналіз електро побутових приладів для переробки продуктів, які є на ринку України.

Об'єкт дослідження. Електро побутові прилади для переробки продуктів, які є на ринку України і оцінити ефективність їх використання.

Методи дослідження. Нами використано загальнонаукові методи дослідження зокрема: метод аналізу, синтезу, аналогії, співставлення, узагальнення, та методи, які передбачені діючими стандартами.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Відповідно до вимог споживчого ринку України більшість підприємств почало виробництво товарів широкого вжитку. Високий промисловий потенціал, сучасне технологічне устаткування дає змогу більшості підприємств прогнозувати свої можливості в галузі і на ринку взагалі.

В 2016 році рівень забезпеченості населення України побутовими приладами для переробки і приготування їжі, знаходився на низькому рівні. Насамперед це зумовлено тим, що в групу приладів входить досить широка номенклатура побутових виробів яка має значну амплітуду коливання рівня забезпеченості (від 3 штук на 100 родин до 60 штук на 100 родин), що становив від 10 до 80 % раціонального рівня забезпеченості. В рамках останнього можна навести такий приклад, що у 2016 році по 12

найменуванням приладів для приготування їжі потреба становила понад 5000 штук, тоді як виробництво планувалось на рівні 2500 штук, при цьому виробництво таких виробів, як кавомолка, перебільшувало раціональну потребу внутрішнього ринку більш, ніж у 1,5 раз, а виробництво універсальних кухонних машин та матеріалів було практично відсутнє. Виробництво електрокаструль, електросковорідок, електрогрилів становило менше, ніж 50 % потреби (табл. 1).

В свою чергу активізація процесу конверсії викликала появу різноманітних програм і пропозицій, більшість яких зводилась до незначних обсягів виробництва приладів для приготування їжі, що в кінцевому результаті, не вирішувала б соціальних проблем, що виникають в умовах обмеженого виробництва товарів з одного боку і незадовільного попиту – з іншого. Наступним кардинальним кроком зміни існуючого становища на Україні стала поява Постанови Кабінету Міністрів України, де були визначені пріоритетні напрямки розвитку складнотехнічних побутових товарів. Продовженням цього стала розробка цільової комплексної науково-технічної програми «Удосконалення і розвиток виробництва складної побутової техніки, інших товарів громадського споживання і господарського вжитку (далі «Програма»), метою якої було створення в Україні виробничих потужностей з виробництва конкурентоспроможної побутової техніки, забезпеченості її виробництва вітчизняним технологічним устаткуванням, комплектуючими виробами і матеріалами, а також насичення внутрішнього ринку цими товарами і зменшення дисбалансу між потребою і виробництвом.

Таблиця 1

Прогноз балансу і потреби деяких приладів для переробки продуктів у 2018 році (у тис. шт.)

№	Назва виробів	Потреба	Виробництво	Виробництво / потреба, %
1.	Електрогрилі	400	2	0,5
2.	Електротостери	200	40	20
3.	Електрофритюрниці	250	35	14
4.	Кухонні електромеханічні машини	950	380	40
5.	Електросковороди	500	2	0,4
6.	Електроростери	200	40	20
Всього		2500	499	19,96

Виходячи з проблеми насичення ринку у найближчий час був зроблений прогноз, який враховує коливання потреби населення і виробничі потужності підприємств по випуску основних видів приладів для приготування і переробки їжі (табл.2).

Як видно із даних таблиці, незважаючи на незадоволення потреби населення підприємствами плануються експортні поставки, які роблять значний розрив у кон'юнктурі ринку. Причому «Програмою» не передбачено задоволення попиту із будь яких джерел. Як показав час насичення ринку вітчизняними товарами не відбулося. Взагалі, оцінюючи ринкову ситуацію приладів для приготування і переробки їжі, необхідно відмітити деяку специфічність даної групи виробів. По-перше, виробництво приладів для приготування і переробки їжі почалося значно пізніше, у порівнянні з іншими побутовими приладами, такими як холодильники, пылесосы, пральні машини та інші, внаслідок чого задоволення потреб сімей приладами на сьогодні незначне.

Таблиця 2

Прогноз балансу потреби і виробництва основних приладів для приготування і переробки продуктів у 2018 році, (тис.шт.)

№	Назва електропобутових виробів	Потреба	Виробництво	Експорт
1.	КЕМ	1150	965	250
2.	Електрожарові шафи	250	210	50
3.	Електрокаструлі	350	25	-
4.	Електрогрилі	400	320	50
5.	Електросковороди	620	480	50
6.	Електрофритюрниці	300	135	-
7.	Електротостери	200	80	-

По-друге, вироби групи приладів для переробки продуктів значно соціально орієнтовані на визначений споживчий рівень. Це проявляється у різкому коливанні попиту на аналогічні вироби у різних регіонах країни. Наслідком цього є такий висновок, що вивчення ринку повинно попереджувати виробництво. Це дозволить об'єктивно визначити межі обсягів виробництва товарів і виключити неоправдане надвиробництво деяких з них.

По-третє, поява різних верств населення впливає на кон'юнктуру ринку. Так, поширення садівництва серед жителів міст викликало справжній бум на прилади, які здатні переробляти овочі і фрукти в значних кількостях.

Очевидно, що при укладенні довгострокових прогнозів треба враховувати і фактор соціальних змін.

Відсутність на вітчизняному ринку широкої гами товарів для переробки продуктів обумовило появу на ньому товарів закордонного виробництва, причому багато з них не відповідають вимогам діючих на Україні НТД. Безперечно, що виконання, конструкторське рішення і упаковка імпортованих виробів вигідно відрізняються від вітчизняних, але якщо товари вироблені із недоброякісних матеріалів, або недоброякісна технологія їх збирання, то по цілому ряду вимог, таких як безпека враження електричним струмом, надійність, функціональні параметри тощо, вони не відповідають діючим нормам. Як правило це визначається відсутністю сертифікату відповідності, який підтверджує якість товарів. У зв'язку з цим, на Україні була започаткована і дотепер триває робота по сертифікації продукції, гармонізації НТД з міжнародними нормами і стандартами.

Отже, можна зазначити, що перед вітчизняним виробником стоять завдання насичення вітчизняного ринку високоякісними і різноманітними товарами, які відповідають технічному рівню закордонних аналогів, або максимально до них наближені. Рішення цілої низки питань, що впливають із завдань, повністю залежить від технічного рівня виробництва, наявності нових технологій, сировини і матеріалів, а також від наявності результатів глибокого вивчення кон'юнктури ринку і факторного механізму, який має національні особливості.

Відсутність результатів вивчення попиту населення і внутрішнього ринку обґрунтувало необхідність виробництва деяких приладів у незначній кількості (до 50...100 тис. шт. на рік). До таких приладів відносять фритюрниці, тостери, ростери, електрогрилі, електрокаструлі, жарові шафи, НВЧ - печі тощо.

Дотепер в Україні виробництво ККМ розміщено на 4 підприємствах. виробництвом кухонних комбайнів в Україні займається тільки 8 підприємств.

Серед 32 підприємств, які сьогодні залишаються потенційними виробниками приладів вказаної номенклатури, слід визначити НВО «Реле і автоматика», завод «Радіоприлад», завод «Кінап» (м. Київ), НВО «Електронмаш», НВО Електротяжмаш» (м. Харків), ВО «Львівприлад», ВО «Лорта» (м. Львів), завод «Електромотор» (м. Полтава), концерн «Аркси» (м. Боярка).

Інший розділ «Програми» передбачав утворення в Україні нових виробництв по випуску основних комплектуючих і матеріалів, які повинні

були забезпечити потреби всіх вітчизняних виробників приладів вказаної номенклатури (ППІ). Кількість їх становила 17, причому більша частина з них займалася виробництвом електричних машин і пристроїв. Високі темпи зростання виробництва були заплановані для УКМ всіх типів, ростерів, електроплиток і НВЧ - печей. Дещо нижчі темпи у інших товарів зазначеної номенклатури, але й вони характеризуються порівняно високими обсягами і темпами виробництва.

Якщо розрахувати питому вагу окремих видів вищевказаних товарів, які можна об'єднати у групи - 1 - електромеханічні прилади (УКМ та прилади з індивідуальним електроприладом), 2 - нагрівальні індивідуальні прилади (електросковороди, електрофритюрниці, електроплитки та електрокаструлі), 3 - габаритні нагрівальні прилади (жарові шафи, НВЧ-печі, електрогрилі), 4 - залишкова група (ел.ростери, ел.шинковки, ел.шашличниці), то очевидно, що найбільшу питому вагу займає група 1 - електромеханічні прилади.

Динаміка розвитку приладів досить складна і найбільш характерний поступовий розвиток виробництва без значних коливань мають 1-й блок (кухонні машини) і 3-й блок (жарові шафи, НВЧ-печі, електрогрилі).

Останні 2-й та 4-й блоки електротоварів мають неадекватну тенденцію розвитку, що обумовлено різною динамікою їх складових частин (виробів).

Дані надані в табл. 3 показують, що виробництво ППІ носить послідовний характер збільшення потужностей, причому порівняно різкий зріст (у 5 разів) мають 1-й та 3-й блоки. Динаміку зміни питомої ваги приладів в групі показано на рис. 1.

Очевидно, що виробництво виробів, які входять у 2-й та 4-й блоки має порівняно стриманий характер розвитку, що зумовлене ступенем їх участі у процесі приготування або переробки їжі. Це підтверджується тим фактом, що для приготування таких специфічних блюд як, наприклад, шашлик, картопля фрі та інші потрібні прилади, які для цього призначені, а не універсальні, наприклад, НВЧ - піч.

Отже ступінь участі електроприладів (зайнятості) у процесі приготування або переробки продуктів впливає в кінцевому результаті на обсяги їх виробництва.

Значний інтерес представляє собою угруповання електропобутових приладів, до складу яких входять компактні кухонні машини (ККМ) і прилади, які призначені для обробки продуктів із значними обсягами (3-й блок).

Якщо проаналізувати дані табл. 3, то можна побачити, що загальна

кількість ККМ піддається угрупованню з позиції (критерію) їх функціональних можливостей. Динаміку зміни обсягів виробництва ККМ в Україні показано на рис.1.

Як показують дані табл. 3, виробництво кухонних машин у 2016 році порівняно із запланованими обсягами зросло у 13,5 рази, причому найбільші темпи росту мають універсальні кухонні машини функціональні можливості яких значно більші, ніж переносних компактних кухонних машин типу ККМ.

Таблиця 3

Динаміка питомої ваги ППШ по рокам в Україні

Обсяги виробництва по рокам								
Блоки ППШ	2013		2014		2015		2016	
	тис.шт.	%	тис.шт.	%	тис.шт.	%	тис.шт.	%
1-й	358	32,7	675	37,3	905	34,5	1400	39,4
2-й	395	36	565	31,2	640	24,4	830	23,4
3-й	171	15,6	325	18,0	570	21,8	770	21,7
4-й	172,1	15,7	245	13,5	370	14,1	550	15,5
Всього	1096,1	100	1810	100	2620	100	3550	100

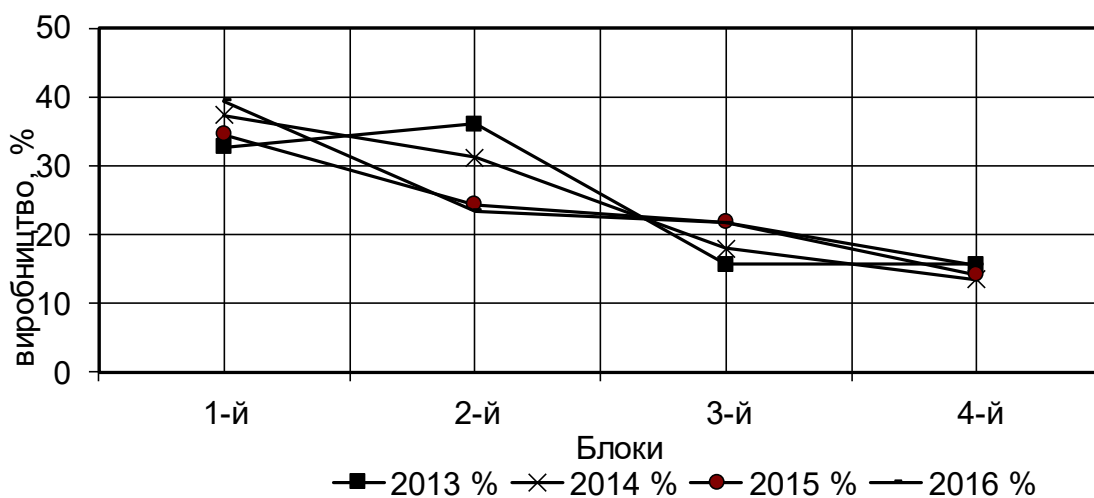

Рис.1. Динаміка зміни питомої ваги приладів групи ППШ

Слід відмітити, що даний тип машин є найбільш розповсюдженим за кордоном завдяки мобільності, малим габаритам і масі, а також зручності при користуванні.

Стаціонарні машини типу КЕМ-СЗУ, внаслідок своєї інертності при користуванні, широкого розповсюдження (про що свідчать обсяги виробництва) не мають.

Обсяги виробництва ККМ в Україні

Обсяги виробництва по рокам								
Типи КЕМ	2013		2014		2015		2016	
	тис.шт.	%	тис.шт.	%	тис.шт.	%	тис.шт.	%
УКМ	10	2,8	50	7,4	100	11,0	120	8,6
КЕМ-ПЗУ	293	81,8	505	74,8	585	64,6	110	65
КЕМ-СЗУ	5	1,4	10	1,5	30	3,3	70	5,0
КЕМ-ПЗП	50	14	110	16,3	190	21	300	21,4
Всього	358	100	675	100	905	100	1400	100

Зменшення питомої ваги КЕМ-ПЗУ зумовлено зростанням питомої ваги інших машин; друге місце за обсягом виробництва після КЕМ-ПЗУ займають машини типу КЕМ-ПЗПр.

Таким чином, серед кухонних переробних машин головне місце за обсягом виробництва займають машини типу КЕМ-ПЗУ, які визначають основну тенденцію розвитку вітчизняної промисловості у даному напрямку.

Як раніше відмічалось, не менш бурхливі темпи розвитку мають нагрівальні прилади, за допомогою яких можна приготувати значну кількість продуктів - жарові шафи, НВЧ - печі, електрогрилі.

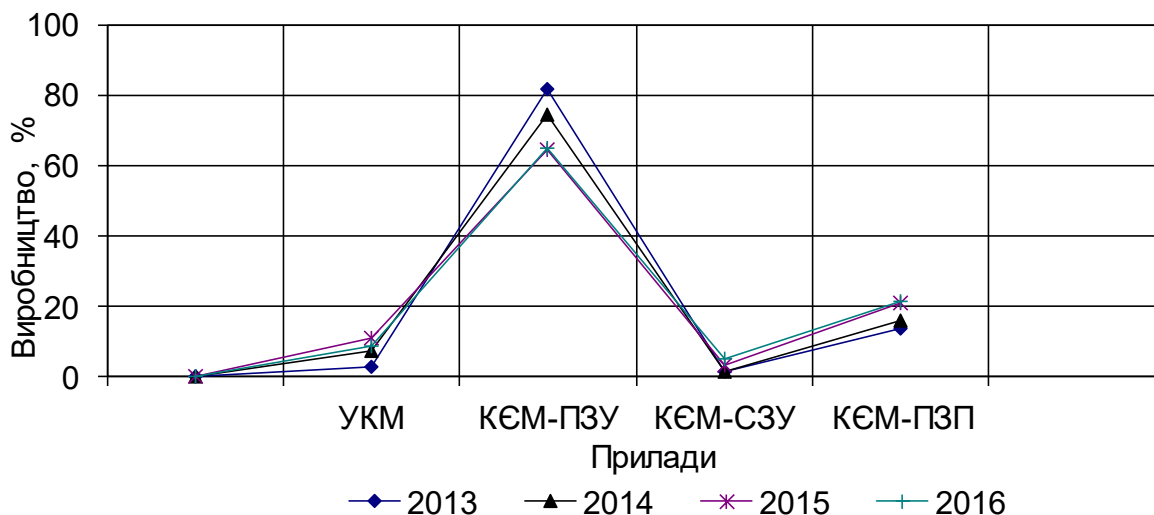

Рис.2. Динаміка зміни обсягів виробництва кухонних машин в Україні

Найбільші темпи збільшення виробництва мають електрогрилі (майже у 27 разів, порівняно з 2013 р., зросло виробництво у 2016 році), а також жарові шафи (табл. 4).

Найбільший акцент у виробництві означених товарів підприємства роблять на НВЧ - печі, які за своїми функціональними можливостями стоять значно вище ніж подібні ним вироби. Крім того, збільшення обсягів виробництва цих виробів обумовлено зростанням попиту населення, якому імпонує значно швидкий засіб приготування їжі у порівнянні із традиційними, хоча питома вага НВЧ - печей постійно зменшується. Отже, із загального переліку приладів для переробки і приготування їжі найбільш суттєвими є кухонні переробні машини типу ККМ, в конструкції яких передбачена наявність електронних пристроїв, що дає змогу поширити функціональні можливості приладів, а також зручність при експлуатації. Динаміку обсягів виробництва деяких електроприладів показано на рис.3.

Серед кухонних машин, великий попит на які визначив напрямок їх розвитку, перше місце займають компактні переносні машини типу КЕМ-ПЗУ, які порівняно з УКМ (великими кухонними комбайнами) мають значно меншу вартість, а друге - КЕМ- ПЗПр типу «харчовий процесор».

Очевидно, що і далі така тенденція буде збережена, хоча можна передбачити її зміну в разі з'явлення на ринку нових товарів, в основу переробки і приготування їжі яких будуть закладені інші принципи, які відомі традиційно.

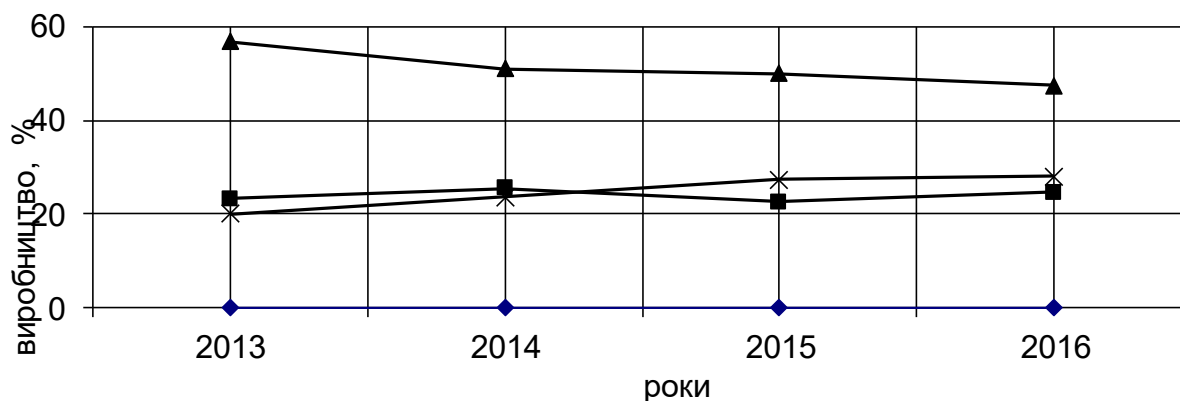
Таблиця 5

Виробництво деяких електроприладів в Україні

Обсяги виробництва								
Найменування приладів	2013		2014		2015		2016	
	тис.шт.	%	тис.шт.	%	тис.шт.	%	тис.шт.	%
Жарові шафи	35	23,3	70	25,4	95	22,6	140	24,6
НВЧ - печі	85	56,7	140	51	210	50	270	47,4
Електрогрилі	30	20	65	23,6	115	27,4	160	28,1
Всього	150	100	275	100	420	100	570	100

Серед нагрівальних приладів для приготування їжі поряд з традиційними, принцип роботи яких ґрунтується на інфрачервоному випромінюванні, значний обсяг займають НВЧ - прилади, виробництво яких йде шляхом якісного оновлення з одночасним розширенням функціональних можливостей. Безперечно, що цей напрямок потребує використання нових матеріалів, технологій, забезпечення більш ефективного захисту від НВЧ - випромінювання. Характерною позитивною рисою товарів цього блоку є перевага фактору вільного часу над іншими, а також прагнення приготування їжі без втрати харчових властивостей.

Поширене впровадження у побут електротехнічних товарів здатне змінити життя та уклад населення, звільнити від значної частки домашньої роботи, збільшити час відпочинку, покращити вимоги побутових приміщень та життя людини.

Рис.3. Динаміка зміни обсягів виробництва деяких електроприладів в Україні

Якщо вести розмову про прилади для приготування їжі, то значення таких приладів відіграє значну роль у зберіганні якості харчових продуктів, для приготування більш смачних та різноманітних страв.

Відповідно до вимог споживачів більша частина підприємств України виробляє товари широкого вжитку, але це мала частка серед того обсягу потреб, які необхідно задовольнити. Найбільш розповсюдженими серед населення є такі електроприлади як кавомолки, міксери, прилади для вилучення соку, плитки задоволення потреби населення якими складає від 40 до 55 штук на 100 родин, або на 40...80 % [3].

Недостатній рівень забезпеченості населення електром'ясорубками та електрокавоварками, показник яких складає 13 штук на 100 родин.

Забезпечення іншими приладами для приготування та переробки їжі складає від 0,5 до 11 штук на 100 родин. Підвищення рівня життя людини обумовлює подальше виробництво приладів для приготування їжі і переробки продуктів.

Еволюція машин та приладів, за допомогою яких відбувається цей процес показує, що її розвиток прямує по шляху підвищення комфортності, прискорення процесів приготування їжі, поліпшення умов роботи з приладами при одночасному підвищенні безпеки приладів і машин.

Загальна електрифікація приладів для приготування та переробки

продуктів, зокрема таких традиційних, як газових плит має не лише економічне значення, а й гігієнічне. Це обумовлюється тим, що газові плити, які використовуються для приготування їжі, поряд із загальновідомими позитивними рисами (швидкість розігріву, надійність в експлуатації) мають низку недоліків. На горіння газу витрачається кисень повітря житлових приміщень, продукти горіння газу мають не тільки неприємний запах, але і містять багато шкідливих речовин постійний вміст яких у повітрі негативно впливає на здоров'я людини. До того ж побутові газові прилади вибухонебезпечні.

Другим аспектом якісного розвитку електроприладів вказаної групи є проблема збереження природних паливних ресурсів.

На сучасному світовому ринку електропобутових приладів для приготування та переробки продуктів помітне місце посідають виробники фірм «PHILIPS», «SIEMENS», «TEFAL», «MOULINEX», «ROWENTA», «BRAUN», «SEVERIN», «LG», які є основними продуцентами європейського ринку. Основні напрямки розвитку виробництва товарів групи ППП визначаються вказаними фірмами, до яких слід віднести: удосконалення технічного дизайну; розширення функціональних можливостей приладів в тому числі за рахунок поєднання декількох функцій; впровадження нових технологій виробництва з метою мінімізації окремих складових приладів; удосконалення пристроїв регулювання і керування технологічними процесами обробки продуктів [4].

Висновки та перспективи поданих досліджень. У результаті проведених досліджень встановлено, що основні тенденції розвитку ринку електропобутових приладів для переробки продуктів в Україні коливається залежно від національних тенденцій, економічної ситуації. В цілому ринок електропобутових товарів є тим, що сформувався, хоча і має деякі національні особливості. За останні декілька років ринок електропобутових приладів для переробки продуктів в Україні виріс у п'ять разів. Електропобутова техніка стала дешевшою і доступнішою пересічному споживачеві.

Наукові дослідження щодо використання нових матеріалів і технологій для виробництва повинні в першу чергу, направлятись на підвищення їх експлуатаційних властивостей та безпеки.

Література

1. Наказ Держспоживстандарту України від 01. 02. 2005 № 28 «Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні» [Електронний ресурс] Законодавство України. — Електрон. дан. — 2011. — Режим доступу: www.uapravo.net.

2. Белявцев М. І. Маркетинг: Навчальний посібник / М. І. Белявцев, Л. М. Іваненко. — К. : Центр навчальної літератури, 2005. —328 с.

3. Аналіз українського ринку основних видів побутової техніки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://business.vesti-ukr.com/111396-rynok-bytovoj-tehniki-i-jelektroniki-v-ukraine-prosel-na-17>

4. Сім трендів ринку електроніки в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://regionews.sumy.ua/node/11098>.

5. Стернюк О.Б. Деякі аспекти дослідження поведінки споживачів в умовах становлення ринкової економіки в Україні [Електронний ресурс] / О.Б. Стернюк. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/8872/1/27.pdf>

Цель. Исследование особенностей развития и функционирования рынка электробытовых приборов в Украине, анализ конкурентоспособности электробытовых приборов для переработки продуктов отечественных и иностранных производителей.

Методика. Методологическую базу работы составили фундаментальные и прикладные исследования. В процессе работы использовались данные Государственного комитета статистики, материалы статей и Интернет-конференций по данной теме. Исследования основывается на методах анализа, синтеза, аналогии, сопоставления и обобщения.

Результаты. Перед отечественным производителем стоят задачи насыщения отечественного рынка высококачественными и разнообразными товарами, соответствующими техническому уровню зарубежных аналогов, либо максимально к ним приближенные. Решение целого ряда вопросов, вытекающих из задач, полностью зависит от технического уровня производства, наличия новых технологий, сырья и материалов, а также от наличия результатов глубокого изучения рынка и факторного механизма, который имеет национальные особенности.

Научная новизна. Систематизированы основные электробытовые изделия для переработки продуктов, которые широко используются в быту населением, проведено исследование свойств и потребительских предпочтений электробытовых приборов, представленных на рынке Украины.

Практическое значение. Предложены подходы и предложения для усовершенствования ассортимента для большинства предприятий на основе прогнозирования качественного развития электробытовых приборов для переработки продуктов.

Ключевые слова: электробытовые приборы, ассортимент, электрокаришафы, электромеханические приборы, кухонные перерабатывающие машины, шашлычницы, ростеры, микроволновые печи, фритюрницы, тостеры, грили.

The purpose of this article is the research of the development and functioning of the Ukrainian market of household goods and the analysis of the competitiveness of home electrical appliances for food processing produced by Ukrainian and foreign manufacturers.

Methodology. *The article is based on fundamental and practical research. The data of the State Statistics Committee, articles and materials of Internet-conferences were also used in the work process.*

Results. *It is determined that national manufactures should fill the Ukrainian market with a wide range of high-quality products, which correspond to the technical level of foreign analogs. The solutions of the whole range of problems depend on the technical level of manufacturing, implementation of modern technologies, availability of modern materials as well as on the deep research of the market conditions and factor mechanism, which has national peculiarities.*

Originality. *The main types of home electrical appliances for food processing were systemized; the research of properties of home appliances and consumer preferences was carried out.*

Practical value. *It is suggested how to develop the quality of home electrical appliances for food processing by using modern technological equipment and high industrial potential. The results of the research can be used by Ukrainian manufacturers.*

Key words: *home electrical appliances, electromechanical appliances, assortment, food processors, microwave ovens, waffle irons, deep fryers, toasters.*

*Рекомендовано до публікації докт.техн.наук.
професором Луцького НТУ Байдаковою Л.І.
Дата надходження в редакцію 31.01.2018*